

Asia: VN/11745/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ympäristövahinkorahastosta

Lausunnonantajan lausunto

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Lausuntopyyntö 24.3.2022, VN/11745/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ympäristövahinkorahastosta

Lakiehdotuksen mukaan ympäristövahinkorahaston tavoitteena on nykyistä kattavammin hallita ympäristöriskejä, korvata ympäristövahinkoja ja turvata ennallistamistoimet tapauksissa, joissa vahingon aiheuttaja on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa. Ympäristövahinkorahasto tulisi olemaan aiempia erillisiä järjestelmiä yhtenäisempi ja kattavampi soveltamisalaltaan.

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

-

Luku 3 Esityksen tavoitteet

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

-

Luku 10 Toimeenpano ja seuranta

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Lakiehdotus säännöskohtaisine perusteluineen

1 luku Yleiset säännökset (1–5 §)

2 luku Ympäristövahinkomaksu (6–12 §)

2 luku Ympäristövahinkomaksu (6–12 §)

Lakiehdotuksen mukaan teurastamot, joiden tuotantokapasiteetti on vähintään 5 ja enintään 50 tonnia ruhoja vuorokaudessa, kuuluisivat kertaluonteisen ympäristövahinkomaksuvelvollisuuden piiriin, jonka maksun suuruus on 400 euroa. Lammas-, vuohi- ja nautaeläinten teurastuksen sivutuotteiden käsittelyssä tulee huomioida BSE-tauti ja scrapie, jotka voivat olla tarttuvia ja joita vastustetaan lakisääteisesti (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetus nautaeläinten BSE-taudin sekä lammas- ja vuohieläinten scrapien vastustamisesta 321/2021). Paliskuntain yhdistys huomauttaa, että poroilla tai hirvieläimillä ei ole Suomessa todettu vastaavaa tarttuvaa tautia. Porosta saatavia sivutuotteita ei täten tarvitse käsitellä korkean riskin sivutuotteena. Sivutuoteasetuksen mukaan porojen kokonaiset raadot, porojen teurastuksesta ja poronlihan leikkaamosta saatavat sivutuotteet sekä teknisissä laitoksissa porois-ta saatavat sivutuotteet saa hävittää hautaamalla maahan tai toimittamalla hyväksytyille kaatopaikalle (Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (24.4.2015/517), 24 §). Teurasjätteen käsittelyn suhteen poroteurastamot ovat kehittyneet viime vuosien aikana erittäin paljon ja hyödyntämätöntä sivutuotetta poroteurastamoilta tulee vähän. Poroteurastamoilla toiminta on pienimuotoista ja kausiluontoista. Poroteurastamoiden vuosittaiset teurasmäärät vaihtelevat muutamasta sadasta noin 8 000 poroon ja niiden toimintakausi on noin lokakuun alusta helmikuun alkuun. Aktiivisten toimintapäivien määrä vaihtelee ja määrä on suurimmillaan paliskuntien omistamissa teurastamoissa maksimissaan noin 30 päivää vuodessa. Edellä mainittujen syiden vuoksi Paliskuntain yhdistys esittää, että poroteurastamotoiminta tulisi vapauttaa maksusta.

Lakiehdotuksen liitteessä on mainittu kaivuumäärät ja maksuluokat kullankaivuun osalta epäselvästi. Ehdotamme, että konekaivuun osalta määrät ja maksut tulee olla esitetty selkeästi. Alle 500 m³ esim. 300 €/v ja yli 500 m³ esim. 500 €/v.

3 luku Korvaukset ja avustukset (13–23 §)

4 luku Ympäristövahinkorahaston hallinto ja talous (24–31 §)

5 luku Oikaisumenettely ja muutoksenhaku (32–34 §)

-

6 luku Erinäiset säännökset (35–36 §)

-

7 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset (37–40 §)

7 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset (37–40 §)

Lakiehdotuksen mukaan ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneen vahingon tai ympäristön pilaantumisen torjunta- ja ennallistamiskustannusten korvaamiseen ei sovelleta tätä lakia, vaikka vahinko tai ympäristön pilaantuminen ilmenisi vasta lain voimaantulon jälkeen. Paliskuntain yhdistys huomauttaa, että myös ennen lain voimaantuloa tapahtuneiden vahinkojen ja ympäristön pilaantumisen torjunta- ja ennallistamiskustannusten korvaaminen tapauksissa, joissa vahingon aiheuttaja on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa, tulee turvata.

Muita huomioita esityksestä

Muut kommentit esityksestä

Muita huomioita esityksestä:

Soveltamisalan kattavuuden kannalta tulisi huomioida lisääntynyt tuulivoimarakentaminen ja tuulivoimaloista jäävä ympäristölle haitallinen jäte esimerkiksi lapojen haastavasti kierrätettävä lasikuitujäte. Jättemäärä tulee kasvamaan tuulivoimaloiden vanhetessa. Näidenkin osalta tulisi turvata ympäristövahinkojen korvaukset tapauksessa, kun vahingon aiheuttaja on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila

toiminnanjohtaja

Valkama Sirpa
Paliskuntain yhdistys